

Helse- og omsorgsdepartementet
Folkehelseavdelingen
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 200700299/HeJ
Saksbehandler: AMA
Vår ref: 07/838-
Dato: 7.05.2007

Høringssvar - utkast til forskrift om varsling av tiltak ved alvorlige hendelser av betydning for internasjonal folkehelse (IHR-forskriften)

Sosial- og helsedirektoratet viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev 2. februar 2007 vedrørende utkast til IHR-forskrift.

Direktoratet har følgende kommentarer til forskriftsutkastet:

Til § 1 Formål

Annet ledd siste setning

Etter direktoratets syn bør "nasjonal" tilføyes foran "internasjonal trafikk og handel". Begrunnelsen er at forstyrrelser i nasjonal trafikk og handel kan påvirke internasjonal trafikk og handel.

Til § 2 Virkeområde

Første ledd

Forskriften gjelder etter sin ordlyd for "Norge og norsk del av kontinentalsokkelen". Svalbard, Jan Mayen og bilandene er en del av kongeriket Norge, jf. lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 1, lov 27. februar 1930 nr. 02 om Jan Mayen § 1 og lov 27. februar 1930 nr. 03 om Bouvet-øya, Peter I's øy og Dronning Maud Land mm. § 1. Etter ordlyden kan det derfor synes som om forskriften gjelder for disse områdene. I merknadene til § 2 står det imidlertid at forskriften ikke gjelder for Svalbard. Etter direktoratets syn bør det klargjøres nærmere i § 2 første ledd om forskriften kommer til anvendelse på Svalbard, Jan Mayen og bilandene. Direktoratet gjør i denne forbindelse oppmerksom på at Kgl.resolusjon av 17. februar 2006 om atomulykkeberedskap – sentral og regional organisering, er gjort gjeldende for Svalbard og Jan Mayen.

Annet ledd første setning

Slik bestemmelsen er utformet, kan det synes som om både A-hendelser (nukleær og radiologisk), B-hendelser (biologisk) og C-hendelser (kjemisk) er omfattet av forskriften i sin helhet, jf. begrepet "alvorlige hendelser som kan ha betydning for internasjonal folkehelse" med tilhørende definisjon i § 3. Dette er imidlertid ikke intensjonen, jf. merknadene til bestemmelsen. Der står det at "... utkast til forskrift omfatter alle hendelser, uavhengig av kilde, som kan ha betydning for internasjonal folkehelse... For eksempel kan mistanke om spredning av radioaktiv stråling eller kjemikalier ikke utelukkes å være en smittsom sykdom, og slike hendelser vil dermed være omfattet av varslingsbestemmelsene i forskriften. Så snart årsaken er bekreftet, legger forskriften

Sosial- og helsedirektoratet

Avd. kommunale helsetjenester

Anja Magnussen Brodschöll, Tel: 24 16 35 56

Postadr: Pb 7000 St Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadr: Universitetsgaten 2, Oslo

Tel: 810 20 050 • Faks: 24 16 30 01 • Org. nr.: 983 544 622 • postmottak@shdir.no • www.shdir.no

til grunn de eksisterende ansvars- og myndighetsstrukturer for håndtering av nukleære, radiologiske eller kjemiske hendelser. Slike tilfeller faller da utenfor virkeområdet til forskriften”.

Etter direktoratets syn bør det klargjøres nærmere i § 2 i hvilken utstrekning forskriften kommer til anvendelse på A og C-hendelser. Dette kan for eksempel gjøres ved å presisere i § 2 hvilke bestemmelser i forskriften som gjelder for alle typer hendelser, og hvilke som bare gjelder for B-hendelser. I den forbindelse bør det blant annet klargjøres om A og B-hendelser omfattes av bestemmelsene om varsling i kapittel 2. Per i dag eksisterer det ikke klare internasjonale varslingsrutiner ved kjemiske hendelser.

Annet ledd siste setning

Etter direktoratets syn bør det klargjøres nærmere i ordlyden eller merknadene om forskriften kommer til anvendelse ved forsendelse av dyr/dyretransporter. IHR 2005 inkluderer dyr i begrepet ”goods” (jf. artikkel 1 nr. 1).

Videre bør ”øvrige postforsendelse” tilføyes etter ”postpakker”, slik at forsendelse av brev omfattes av forskriften.

Kapittel 2. Varsling og oppfølging

Forholdet til helseregisterloven er ikke omtalt i høringsbrevet, og forskriftsutkastet inneholder ikke bestemmelser om registrering av helseopplysninger. Direktoratet forutsetter derfor at eventuell registrering av opplysninger knyttet til smittsomme sykdommer skjer i henhold til reglene i MSIS- og tuberkuloseregisterforskriften.

Til § 5 Varsling til kommunelegen og Nasjonalt folkehelseinstitutt av hendelse som har oppstått i Norge

Første ledd

Etter bestemmelsen skal lege, jordmor og sykepleier som har mistanke om en mulig alvorlig hendelse av betydning for internasjonal folkehelse, varsle kommunelegen dersom det ikke allerede er varslet etter MSIS- og tuberkuloseregisterforskriften. Kommunelegen skal ifølge utkastet varsle videre til Nasjonalt folkehelseinstitutt.

Etter varslingsbestemmelsene i MSIS- og tuberkuloseregisterforskriften kapittel 3 skal kommunelegen varsle videre til fylkesmannen og Nasjonalt folkehelseinstitutt. Fylkesmannen er også varslingsmottaker etter Overordnet nasjonal helse- og sosialberedskapsplan. Etter direktoratets syn er det mest hensiktsmessig at IHR-forskriften bygger på det eksisterende varslingssystemet i MSIS- og tuberkuloseregisterforskriften og Overordnet nasjonal helse- og sosialberedskapsplan. Fylkesmannen bør derfor etter direktoratets vurdering være varslingsmottaker etter § 5 første ledd. Det er imidlertid viktig at fylkesmannen ikke blir et mellomledd når kommunelegen skal varsle til Nasjonalt folkehelseinstitutt.

Vi foreslår følgende ordlyd i § 5 første ledd (endring i kursiv):

”Når lege, jordmor eller sykepleier har mistanke om en alvorlig hendelse av betydning for internasjonal folkehelse, og hendelsen ikke allerede er varslet etter varslingsbestemmelsene i forskrift av 20. juni 2003 nr. 740 (MSIS- og tuberkuloseregisterforskriften) kapittel 3, skal kommunelegen varsles umiddelbart. Dersom det ikke er mulig å få varslet kommunelegen, skal Nasjonalt folkehelseinstitutt

varsles direkte. Kommunelegen skal umiddelbart varsle Nasjonalt folkehelseinstitutt og fylkesmannen."

Annet ledd

Begrepet "mottar" informasjon i tredje linje er etter vårt syn for snevert, da det også kan være behov for at de omtalte tjenestemennene varsler om informasjon som de selv har fremskaffet. Vi foreslår følgende ordlyd:

"Tjenestemenn ... som innen sitt ansvarsområde *fremskaffer eller* mottar informasjon..., skal umiddelbart varsle Nasjonalt folkehelseinstitutt og kommunelegen."

§ 12 Anbefalinger fra Verdens helseorganisasjon om midlertidige tiltak

Annet ledd

Etter forskriftsutkastet skal Sosial- og helsedirektoratet informere "berørte kommuner" om anbefalinger om midlertidige tiltak fra WHO og kan gi nærmere retningslinjer til kommunene om gjennomføringen av tiltakene. En hendelse kan imidlertid tenkes å involvere flere kommuner, og det kan derfor være behov for at tiltak gjennomføres på regionalt nivå. I slike tilfeller vil også berørte fylkeskommuner ha behov for informasjon. Etter direktoratets syn bør derfor "berørte kommuner" i annet ledd første setning endres til "berørte kommuner og fylkeskommuner". Av samme grunn bør siste setning endres til "Kommunene og fylkeskommunene skal i henhold til gjeldende varslings- og rapporteringsrutiner informere Sosial- og helsedirektoratet om de tiltak som iverksettes."

§ 19 Særskilte plikter for transportører, containertransportører og containerterminaler

Annet ledd

Etter direktoratets syn bør "lokaler" tas inn foran "transportmidler". Dette vil sikre at lokaler som benyttes av transportører, containertransportører og containerterminaler holdes fri for infeksjons- og kontaminasjonskilder. Videre foreslår vi at ordet "henholdsvis" strykes. Foreslått ordlyd blir: "Transportører... har plikt til å sørge for at lokaler, transportmidler, containere og containerterminaler... holdes fri for infeksjons- og kontaminasjonskilder..."

Direktoratet har følgende kommentarer til utkastet til merknader:

Merknader til § 2

Annet avsnitt annen setning i merknadene til § 2 tredje ledd (fjerde avsnitt på side 2) bør etter direktoratets syn endres til "Kystverket, som er underlagt Kystdirektoratet og Giftinformasjonen, som er en avdeling i Sosial- og helsedirektoratet, er andre aktører som kan bli involvert."

Merknader til §§ 4, 6, 8, 9, 10 og 12

Etter forskriftsutkastet skal Nasjonalt folkehelseinstitutt være tilgjengelig for kommunikasjon med departementet, Sosial- og helsedirektoratet og "relevante myndigheter" (§ 4). Videre skal Nasjonalt folkehelseinstitutt informere departementet, Sosial- og helsedirektoratet og "relevante myndigheter" om varsling av nasjonal hendelse til WHO (§ 6 fjerde ledd), kommunikasjon til WHO om hendelse i Norge (§ 8 annet ledd), varsling fra WHO om hendelse i utlandet (§ 9), kommunikasjon til WHO

om dokumentasjon på hendelse i utlandet (§ 10 annet ledd) og informasjon om anbefalinger fra WHO om midlertidige tiltak (§ 12 første ledd).

Fylkesmannen er ikke nevnt som eksempel på "relevante myndigheter" i merknadene til ovennevnte bestemmelser. Fylkesmannen kan imidlertid få et koordinerende ansvar på regionalt nivå for å gjennomføre tiltak, og vil i slike tilfeller være relevant mottaker av informasjon. Det vises blant annet til fylkesmannens koordinerende rolle i Overordnet nasjonal helse- og sosialberedskapsplan. Etter direktoratets syn bør derfor fylkesmannen nevnes som eksempel på "relevant myndighet" i merknadene til §§ 4, 6, 8, 9, 10 og 12.

Med vennlig hilsen

Frode Forland
divisjonsdirektør

Jon Hilmar Iversen
avdelingsdirektør